

Stockholms Universitet
Sociologiska Institutionen

Delkursplan till specialkursen

Samhällsproblem (7,5 hp)

Sociologi I&II

HT17 (30/11 2017– 14/1 2018)

Kursansvarig lärare: Nina-Katri Gustafsson

1. Innehåll och allmän information

Ämnet sociologi är å ena sidan intresserad av fenomen på makro nivå, det vill säga sociala strukturer och system, och å andra sidan av fenomen på mikro nivå, det vill säga sociala relationer, interaktion och aktörskap. I gränssnittet mellan dessa två nivåer kan det uppstå spänningar och konflikter som ofta betecknas som sociala problem eller samhällsproblem. I denna delkurs läggs fokus på hur samhällsproblem kan definieras ur ett sociologiskt perspektiv, samt hur de uppstår. I viss mån kommer det även behandlas vad som kan, respektive *inte* kan, göras för att åtgärda dem. Som verktyg för studierna om samhällsproblem ger delkursen en introduktion till konstruktivistiska ansatser inom sociologin. Vidare introducerar kursen några specifika samhällsproblem som forskare på sociologiska institutionen vid Stockholms Universitet är intresserade av.

Delkursen ges som en del av kurserna Sociologi I och II. Delkursen kan endast räknas *en gång* inom Sociologi I eller II.

2. Lärandemål

Efter genomgången kurs skall studenten

- kunna förklara hur man ur ett sociologiskt perspektiv kan definiera ett samhällsproblem;
- kunna beskriva skillnaderna mellan en essentialistisk och en konstruktivistisk ansats
- kunna analysera olika samhällsproblem utifrån en konstruktivistisk ansats samt förklara för de respektive samhällsproblem relevanta sammanhang mellan makro och mikro nivå;
- kunna abstrahera kunskapen om essentialistiska och konstruktivistiska ansatser, och kunna använda den på sociala fenomen rent generellt.

3. Undervisning

Föreläsningar

Delkursen består av 7 föreläsningar.

Föreläsning 1 ger en introduktion till sociologiska teorier som essentialismen, socialkonstruktivistiska ansatser och moralpanik samt hur man som sociolog kan använda sig av sådana ansatser för att tolka, förstå och analysera olika sociala problem och/eller fenomen.

Föreläsningarna 2-6 handlar om konkreta samhällsproblem i Sverige och ges av olika forskare som jobbar med det respektive samhällsproblemet. Teman av de olika föreläsningarna representerar centrala forskningsområden på Stockholms Universitet. Dessa föreläsningar är ämnade åt att ge en inblick och introduktion i faktisk forskning om samhällsproblem och ska även fungera som utgångspunkt för att diskutera kopplingen mellan teori och empiri under seminarierna.

Seminarier (obligatoriska)

Utöver föreläsningarna består delkursen även av 3 seminarier. Seminarierna är ämnade åt att ge studenten möjlighet att fördjupa sig i centrala delar av kurslitteraturen, att få hjälp med att förstå och lära sig att hantera abstrakta teoretiska begrepp och resonemang samt att använda dessa på empiriskt material.

På seminarierna läggs det särskilt mycket vikt vid diskussioner, i såväl mindre som i större grupper, samt utbyte av tankar och funderingar. Det är således viktigt att studenten är väl förberedd inför seminarierna, har läst kurslitteraturen, lyssnat på föreläsningarna och aktivt tar del i diskussioner.

Detaljerade anvisningar kring seminarierna återfinns i det separata dokumentet "Seminarieinstruktioner" som kommer att finnas tillgängligt på Mondo. Vid seminarierna förväntas studenterna ge muntliga presentationer i grupp.

Studenter delar själva in sig i seminariegrupper A, B, C och D på Mondo. I samband med föreläsning 1 ska också studenterna inom varje seminariegrupp (A, B, C eller D) dela in sig i 3 mindre arbetsgrupper.

Eftersom seminarierna är obligatoriska krävs det att studenter som inte kan närvara vid seminarier tar kontakt med seminarieläraren så snart som möjligt. Studenter får missa max 2 seminarier som ersätts med kompletteringsuppgifter. Missar man fler än två seminarier krävs det att man skriver *salstentamen* istället för hemtentamen.

Vid missat seminarium (max 2) måste studenten lämna in en restuppgift för att bli godkänd. Den består i att besvara de fyra frågor som gäller till seminariet. Svaren skall vara minst 500 ord långa per fråga, alltså totalt 2000 ord, och max 2500 ord totalt. Alla restuppgifter skall ha inkommit till seminarieläraren senast den dagen hemtentamen skall vara inne.

4. Examination

Obligatoriska moment:

- **Seminarium:** Förutom att få svar och förklaringar på frågor avser seminarierna att främja studenters diskussionsförmåga, speciellt i ett akademiskt sammanhang. Då denna form av kommunikation är en fast beståndsdel inom den akademiska världen ingår träning av just diskussion, debatt och kritiskt förhållningssätt i delkursens obligatoriska moment. Mer information om seminarier hittas ovan under punkt 3 "Undervisning" samt i det separata dokumentet "Seminarieinstruktioner".
Deltagandet blir endast betygsatt med Godkänt eller Underkänt.
- **Skrivuppgift:** Som ett moment på denna kurs ingår en skrivuppgift som syftar till att träna er inför att skriva akademiska texter och är förberedande inför uppsatsmomentet. Ni skall formulera ett PM (utkast till uppsats) på en A4-sida där ni har avsnitt som tydligt redogör för en forskningsfråga (idé) som behandlar ett socialt problem. I denna uppgift bör ingå syfte, varför problemet är intressant att studera, förslag på teoretisk ansats som ni avser att använda er av och hur ni tänker studera problemet (metod). Ange även vad ni förväntar er för resultat. Hjälp om vad som bör ingå i olika delar kan ni få genom att titta i det separata dokumentet "Akademiskt skrivande" som ni finner på Mondo. Det kommer även att finnas ett separat dokument: "Skrivuppgift" på Mondo. Uppgiften bedöms endast med Godkänt eller Underkänt.
- **Hemtentamen:** Examination av delkursen sker genom en hemtentamen och denna skall visa om studenterna har nått de lärandemålen som formulerades i delkursbeskrivningen (se ovan). Tentamen består av 3 essäfrågor och distribueras via Mondo. Hemtentamen kommer att läggas ut kl. 16.00 på Mondo på samma dag som det sista seminariet. Den ska lämnas in i brevlådan vid studentexpeditionen senast den 12/1 2018 kl 16:00.

Betygskriterierna för hemtentamen delas ut tillsammans med hemtentamen.

5. Hur undviker man plagiering?

När du besvarar en hemtenta:

- Hämta inte andras texter från andra digitala källor som internet, utan att ange detta. Tänk på att Universitetet har tillgång till verktyg för att undersöka om du använder någon annans text utan att referera till detta.
- Tänk på att plagiering även innefattar att skriva av en kurskamrats text.
- Det är ok att använda korta *citater*. I huvudsak bör dock en tentamen besvaras med egna ord och formuleringar. Därför bör citat hållas till ett minimum.
- Om du använder citat var då noga med att ange att det är ett citat. D.v.s. då du använder dig av formuleringar från någon annan så måste detta noggrant anges och visas tydligt i text. När man använder citat räcker det INTE enbart med att ange källa, man måste även tydligt markera var citatet börjar och slutar så att det för läsaren inte råder någon tvekan om vad som är din egen text och vilken som är hämtad från en källa.

- När du tydligt visat att det är ett citat så glöm inte att ange vilken källan är genom att ange en *referens*.
- Tänk på att det är en stor skillnad på ett citat och ett *referat*.
- När det gäller referat så ska man formulera redovisningen med egna ord och ange varifrån man hämtat idéerna. Det räcker alltså *inte* att ändra tempus på verben och flytta om ordningen på orden etc. Om du är osäker på hur man skriver referat, använd någon av de många skrivguider som finns för studenter.
- Språkverkstan är öppen för alla studenter på SU. Man kan ta med sin hemtenta dit och få hjälp med språk etc.

6. Schema

Dag	Datum	Tid	Lokal	Innehåll*	Lärare
Torsdag	30/11	13-15	A2	Föreläsning 1: Samhällsproblem och sociologisk teori	Nina-Katri Gustafsson ¹
Måndag	4/12	10-12	F12	Föreläsning 2: Alkohol och narkotika	Nina-Katri Gustafsson
Tisdag	5/12	13-15	B4	Föreläsning 3: Psykisk ohälsa	Nina-Katri Gustafsson
Onsdag	6/12	10-12 13-15	E387 E387	Seminariegrupp A Seminariegrupp B	Erik Erik
Måndag	11/12	10-12	B4	Föreläsning 4: Familjen	Ann-Zofie Duvander ³
Onsdag	13/12	10-12	B5	Föreläsning 5: Vräkningar	Sten-Åke Stenberg ²
Torsdag	14/12	10-12 13-15	E387 E387	Seminariegrupp A Seminariegrupp B	Erik Erik
Måndag	18/12	10-12	F12	Föreläsning 6: Xenofobi	Jens Rydgren ¹
Tisdag	19/12	10-12	B4	Föreläsning 7: Kriminalitet	Nina-Katri Gustafsson
Onsdag	20/12	10-12 13-15	F3154 (Case room) B487	Seminariegrupp A Seminariegrupp B	Erik Erik
Onsdag	20/12	16.00	Hemtentamen läggs ut på Mondo		
	12/1 2018	16.00	Sista tid för inlämning av hemtentamen		

Föreläsares hemvist:

1. Sociologiska institutionen, Sthlms universitet
2. Institutet för social forskning (SOFI), Sthlms universitet
3. Sociologiska institutionen, Sthlms universitet/Försäkringskassan

Seminarielärare:

Erik Rosenqvist (grupp A och B), erik.rosenqvist@sociology.su.se

Kursansvarig lärare

Nina-Katri Gustafsson, nås lättast och snabbast via e-post:

nina-katri.gustafsson@sociology.su.se

4. Litteratur

Kurslitteraturen består av en kursboken "Samhällsproblem" samt ett antal texter och artiklar som relaterar till de olika föreläsningarna. Några texter kommer att finnas på kursens Mondo-sida i sin helhet, andra att listas med länkar så att ni själva kan hämta dem.

Kursbok: säljs på Akademibokhandeln.

- Goldberg, T. (red) (2010). *Samhällsproblem*. Lund: Studentlitteratur.

Läsanvisningar (inkl. artiklar):

Föreläsning 1, Samhällsproblem och sociologisk teori:

- Berger, P. L. & Luckmann, T. (1999). *Kunskapssociologi: Hur individen uppfattar och formar sin sociala verklighet*. Stockholm: Wahlström och Widstrand. Sidor 63-69 samt 153-162.
- Bergmark Helmersson, K. (2011). *Introducerande text om sociologiska perspektiv på samhällsproblem*. Stockholm: Sociologiska institutionen.
- Cohen, S. (2002). *Folk devils and moral panics: The creation of the mods and the rockers*. Routledge

Föreläsning 2, Alkohol/Narkotika:

- Goldberg, T. (red.) (2010). *Samhällsproblem*. Lund: Studentlitteratur. Kapitel 8-9.
- Room, R. & Mäkelä, K.. (2000). Typologies of the Cultural Position of Drinking. *Journal of Studies on Alcohol* 61():475-483.
- Tham, H. (red.) (2003). *Forskare om narkotikapolitiken*. Rapport 2003:1. Kriminologiska institutionen, Stockholms universitet. Sidor: 5-16, 30-35, 64-65

Frivillig litteratur:

- Gustafsson, N.-K. (2017). *Substance Use Framed As Situational Action*. Department of Sociology Working Paper Series No. 29.
- http://www.sociology.su.se/polopoly_fs/1.319172.1486473403!/menu/standard/file/wps29.pdf Olsson, B. (2008). Cannabis's role in drawing attention to "the drugs problem" in Sweden. In *A cannabis reader: global issues and local experiences* (pp. 51-62). Monograph series 8, Volume 1. Lisbon, Portugal: European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA).
http://www.emcdda.europa.eu/attachements.cfm/att_53379_EN_emcdda-cannabis-mon-vol1-ch5-web.pdf

Föreläsning 3, Psykisk ohälsa:

- Goldberg, T. (red). (2010). *Samhällsproblem*. Lund: Studentlitteratur. Kapitel 11.
- Sjöström, S., Zetterberg, L. & Markström, U. (2011). Why community compulsion became the solution — Reforming mental health law in Sweden. *International Journal of Law and*

Psychiatry 36(6):419-428.

<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0160252711001142>

OCH/ELLER

- Tew, J., Ramon, S., Slade, M., Bird, V., Melton, J. & Le Boutillier, C. (2011). Social Factors and Recovery from Mental Health Difficulties: A Review of the Evidence. *The British Journal of Social Work* 42(3): 443-460.

<http://bjsw.oxfordjournals.org/content/early/2011/06/15/bjsw.bcr076>

Föreläsning 4, Familj:

- Goldberg, T. (red.) (2010). *Samhällsproblem*. Lund: Studentlitteratur. Kapitel 5.
- Plantin, L. (2014). Föräldraskap och arbetsliv - om lojalitetskonflikter i familjelivets vardag. Bilaga 17 till *Män och Jämställdhet* SOU 2014:6. <http://www.regeringen.se/sb/d/18285/a/233945>
- Öun, I. (2014). Konflikten arbete-familj: Sverige i ett jämförande perspektiv, kapitel 9 i Boye, K., Nermo, M. (Eds.) *Lönsamt arbete - familjeansvarets fördelning och konsekvenser* SOU 2014:28. http://jamstalldhetiarbetslivet.se/wp-content/uploads/2014/10/SOU-2014_28_WEBB.pdf

ELLER DENNA ENGELSKA VERSION (VALFRITT MEN LÄS GÄRNA BÅDA!)

- Grönlund, A., Öun, I. (2010). Rethinking work-family conflict: dual-earner policies, role conflict and role expansion in Western Europe. *Journal of European Social Policy* 20():179-194.

<http://esp.sagepub.com/content/20/3/179.full.pdf+html>

Föreläsning 5, Vräkningar:

- Eriksson, L., Stenberg, S.-Å., Flyghed, J. & Nilsson, A. (2010). *Vräkt. Utkastad från hus och hem i Stockholm 1879 2009*. Stockholm: Premiss förlag. Boken är slut hos förlaget och preliminärt kommer en pdf att läggas upp på Mondo.

Föreläsning 6, Xenofobi:

- Goldberg, T. (red.) (2010). *Samhällsproblem*. Lund: Studentlitteratur. Kapitel 10.
- Rydgren, J. (2004). "The Logic of Xenophobia". *Rationality and Society* 16(2): 123-148. <http://rss.sagepub.com/content/16/2/123.short> OBS! För att länken ska fungera krävs det att du är inloggad på en SU dator.
- Rydgren, J. (2008). Immigration Sceptics, Xenophobes, or Racists? Radical Right-wing Voting in Six West European Countries. *European Journal of Political Research* 47: 737765. <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1475-6765.2008.00784.x/full> OBS! För att länken ska fungera krävs det att du är inloggad på en SU dator.

Föreläsning 7, Kriminalitet:

- Goldberg, T. (red.) (2010). *Samhällsproblem*. Lund: Studentlitteratur. Kapitel 10.
- Rostami, A. (2013). *Tusen fiender - En studie om de svenska gatugängen och dess ledare*. Linnæus University studies in policing. Nr 001. Kapitel 2 och 6, Kapitel 3 valfri extra läsning.